

**Česká školní inspekce
Karlovarský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIK-813/18-K

Název	Základní škola Velká Hled'sebe, okres Cheb, příspěvková organizace
Sídlo	Pohraniční stráže 95, 354 71 Velká Hled'sebe
E-mail	skola@zsvh.cz
IČ	70997187
Identifikátor	600066479
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Lenka Stehlíková
Zřizovatel	Obec Velká Hled'sebe
Místo inspekční činnosti	Pohraniční stráže 95, 354 71 Velká Hled'sebe
Termín inspekční činnosti	18. 10. 2018 – 19. 10. 2018

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a školní družinou podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona, zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Inspekční činnost vykonávaná na podnět podle § 174 odst. 6 školského zákona, se zaměřením na školní klima, bezpečnost žáků a na vzájemné vztahy mezi žáky a vzájemné vztahy mezi žáky a vyučujícími.

Hodnoceným obdobím je školní rok 2017/2018 a školní rok 2018/2019 k datu inspekční činnosti.

Charakteristika

Základní škola Velká Hleďsebe, okres Cheb, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy s nejvyšším povoleným počtem 200 žáků, školní družiny s nevyšším povoleným počtem 56 žáků a školní jídelny s nejvyšším povoleným počtem 200 strážníků.

K datu inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 181 žáků v pěti třídách na prvním stupni a ve čtyřech třídách na druhém stupni. Škola poskytuje vzdělávání žákům z Velké Hleďsebe a okolních obcí.

Školní družina má dvě oddělení, do kterých bylo k datu inspekční činnosti zapsáno 55 žáků školy k pravidelnému zájmovému vzdělávání. V provozu je před vyučováním od 6:30 hod. do 7:40 hod. a po vyučování od 11:40 hod. do 16:00 hod.

Aktuální informace o činnosti školy a základní dokumenty jsou dostupné ve škole a na webových stránkách www.zsvh.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola má v oblasti bezpečnosti a řešení krizových situací jasně nastavená pravidla a mechanismy, které jsou dané školním řádem, vnitřním řádem školní družiny a minimálním preventivním programem. Škola tak má předpoklady vyhledávat rizikové chování u žáků, pracovat s kolektivy tříd i s jednotlivci a pozitivně tak ovlivňovat klima školy nebo rizikovému chování předcházet.

Ve škole bylo zřízeno poradenské pracoviště. Tvoří ho dvě výchovné poradkyně pro oba stupně základní školy a školní metodik prevence rizikových jevů. Funkci výchovné poradkyně pro druhý stupeň zastává ředitelka školy, dochází tak ke kumulaci povinností a nedostatečnému časovému prostoru pro vykonávání funkce výchovného poradce. Rozdělení kompetencí mezi pracovníky školního poradenského pracoviště je funkční, ale přenos informací směrem k pedagogickým pracovníkům není dostatečně pružný, vzhledem k časté obměně pedagogického sboru dochází k nedodržování stanovených postupů, mnozí pedagogové nejsou informováni o situacích v jednotlivých třídách, o složení žáků. Pedagogům ve třídách chybějí informace o tom, jak pracovat se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Od poslední inspekční činnosti provedené v červnu 2016 byl pedagogický sbor částečně obměněn. Kontrola průběhu a výsledků vzdělávání ze strany vedení školy není systematická, pedagogům chybí zpětná vazba o kvalitě využívaných metod a forem vzdělávání. Různorodé formy a metody práce pro rozvoj individualizace výuky, které byly doporučeny při předchozí inspekční činnosti, byly realizovány jen ojediněle. Vedení školy se nedaří zajistit potřebný počet asistentů pedagoga dle doporučení školského poradenského zařízení k realizaci podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v potřebném rozsahu, některým vyučujícím tak chybí pomoc asistenta pedagoga a mají proto menší prostor pro

individuální práci se všemi žáky, kteří to potřebují. Někteří žáci v hodinách nemají možnost zažít úspěch, což vede k jejich demotivaci ve vzdělávání.

Ředitelka školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, pedagogové mají možnost o svém dalším vzdělávání rozhodovat a vybrat si směr dalšího profesního rozvoje. Členové školního poradenského pracoviště se zúčastnili vzdělávacích kurzů, ne však na téma klimatu školy, vztahů mezi žáky, šikany a podobně. Chybějící další vzdělávání pedagogů v této oblasti se promítá do nesystematického řešení nevhodného chování žáků.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Obsah vyučovacích hodin na prvním stupni vycházel ze školního vzdělávacího programu, zpravidla také ze žákovských znalostí a dovedností. Struktura hodin byla promyšlená, ve všech hodinách byl zřejmý a jasný cíl hodiny. Vzdělávací cíl byl většinou zaměřen na znalosti a dovednosti, méně již na postojovou složku vzdělávání. Prostor pro aktivní zapojování žáků byl v některých hodinách omezován nevhodnou organizací (všichni žáci plnili stejné úkoly), někdy s nejasným zadáváním pokynů, chyběla podpora rychlejších a nadanějších žáků. V případě potřeby se mladší žáci nebáli požádat vyučující o radu nebo pomoc. Učitelky střídaly frontální výuku se samostatnou prací žáků, prostor pro spolupráci mezi žáky byl vytvářen výjimečně. Atmosféra v některých hodinách byla negativně ovlivněna nesoustředěností některých žáků a napomínáním některých z nich učiteli. V některých hodinách docházelo k neshodám mezi spolužáky i vyučujícími, hodiny byly narušovány vykřikováním, odcházením žáků z místa, komentováním výkonů ostatních v negativním ladění. Vyučující jen málokdy na nevhodné projevy reagovali, žákům chyběla zpětná vazba k jejich nevhodnému chování. Jasná kritéria pro hodnocení výuky byla stanovena a využita ojediněle, hodnocení hodin prováděli vyučující bez zapojení žáků nebo vůbec. V hodinách byla patrná diferenciací náročnosti úkolů s ohledem na ročník, diferenciací zadávaných úkolů u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nebo u žáků opakujících byla zaznamenána výjimečně.

Rozdělení kompetencí mezi vyučující a asistentkou pedagoga ve třídě, kde se vzdělával žák se speciálními vzdělávacími potřebami, nebylo zcela efektivní, chyběla podpora žáka se speciálními vzdělávacími potřebami ze strany učitele a práce asistenta s ostatními žáky.

Výuka na druhém stupni též vycházela ze školního vzdělávacího programu, byla vedena věcně správně, zpravidla byla pečlivě připravena vyučujícím z hlediska stanovení vzdělávacích cílů. Různé aktivity vedly žáky ke zvyšování znalostí a dovedností v daném předmětu. V některých třídách vládlo pozitivní klima podporující učení. Pouze v některých hodinách dokázali vyučující stanovit jasná kritéria pro hodnocení, což se kladně promítlo v atmosféře ve třídě a v motivaci žáků k plnění úkolů. Jasně stanovená pravidla pro práci v hodině, chování a kritéria hodnocení měla pozitivní dopad na průběh hodiny, chování a aktivní zapojování žáků do činností ve výuce.

Činnosti ve školní družině si žáci volili podle zájmu, např. různé konstruktivní, stolní hry, vybírali si z nabídky připravené vychovatelkami (zpravidla výtvarné aktivity na různé téma). Vhodně motivovaný a vedený rozhovor v jednom oddělení vedl žáky k reflexi prožitého dopoledne, pravidelně zařazovaná četba a následné společné přemýšlení o čteném textu podporovaly rozvoj čtenářské gramotnosti. Vychovatelky vhodně zařazovaly aktivity související s připraveností na výuku, žáci si hravou formou procvičovali učivo. Přístup vychovatelek k žákům byl vstřícný, žáci měli prostor pro volbu činností dle vlastního zájmu, při činnostech spolupracovali. Rušivě při činnostech působil zvonek pro vstup do školy umístěný v jednom oddělení, který obsluhuje vychovatelka.

Žáci jsou pravidelně poučováni o bezpečnosti a ochraně zdraví na začátku svého pobytu ve škole a při dalších činnostech (např. výlety, sportovní aktivity, prázdniny). Škola ve své dokumentaci zpracovala poučení žáků o pravidlech bezpečného chování, vyhodnotila rizika hrozící žákům při pobytu ve škole a při souvisejících činnostech a stanovila písemně pedagogický dohled nad žáky o přestávkách ve škole a ve školní jídelně. Při sledování pohybu žáků v prostorách školy o přestávkách bylo zjištěno, že rozvrh dohledu nad žáky ve škole není stanoven v potřebném rozsahu – po skončení výuky nižších ročníků není zajištěn dohled na chodbě a v šatnách. Dohled o přestávkách je prováděn často pouze formálně. Pedagogové vykonávající dohled nezasahují, konflikty si řeší žáci převážně mezi sebou, pedagogové zasahují až na jejich požádání. Pedagogové vykonávající dohled v šatně a na školní zahradě, kterou využívají žáci v době přestávky, nemají přehled o celém prostoru, kde se pohybují žáci, ani prostor aktivně nesledují. Dochází zde k situacím ohrožujícím zdraví žáků.

Hodnocení výsledků vzdělávání

System pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků a jejich chování má škola nastavený ve školním řádu.

Drobné i vážnější kázeňské přestupky většinou řeší vyučující domluvou a vysvětlováním. V případě potřeby komunikují se zákonnými zástupci třídní učitelé nebo vedení školy. Z jednání jsou pouze ojediněle vypracovány záznamy. Tento systém neumožňuje vedení školy systematicky sledovat, zda navržená opatření byla účinná. Hodnocením chování žáků se zabývá rovněž pedagogická rada. Ve školním roce 2017/2018 byla žákům uložena kázeňská opatření většinou za používání vulgarismů, nerespektování pokynů dospělých. Škola řešila i případ krádeže a podezření na šikanu, záškoláctví. Škola na konci klasifikačního období nehodnotila chování žáků sníženým stupněm (dvojkou, trojkou). Škola využívá i možnost udělení pochval.

Při řešení podezření na šikanu, které začala škola prošetřovat na konci školního roku 2017/2018 a šetření pokračovalo ve školním roce 2018/2019, škola nedodržela postup, který si sama stanovila ve Školním programu proti šikanování. Ředitelka školy neseznámila prokazatelně zaměstnance s možnou šikanou v dané třídě, nezajistila přenos informací. Školou přijatá opatření nebyla účinná, při hospitační činnosti v dané třídě byly zaznamenány napjaté vztahy mezi žáky, byl zvolen nevhodný zasedací pořádek některých žáků vzhledem k podezření na šikanu. Ředitelkou školy bylo ve třídě provedeno dotazníkové šetření se zaměřením na zjištění vztahů mezi žáky, které připravil a následně vyhodnotil školní metodik prevence. Interpretaci výsledků a doporučení pro další práci ve třídě provedla s třídní učitelkou ředitelka školy. Třídní učitelka však nemá jasné informace o výsledcích šetření a doporučeních, jak s třídou dál pracovat. Nedostatečné informace a chybějící metodické vedení třídní učitelky ze strany školního metodika prevence nebo výchovného poradce, zaměřené na posílení kompetencí žáků v oblasti sounáležitosti ve třídě, se negativně promítají do vztahů mezi žáky. Škola přijala opatření a informovala orgán sociálně-právní ochrany dětí o šetření, které provedla v jedné třídě kvůli podezření, že zde dochází k šikaně žáka a předala mu rovněž závěr, k němuž dospěla. Jiná opatření zaměřená na zlepšení vztahů žáků v dané třídě škola nerealizovala.

Závěry

Vývoj školy / školského zařízení

- Škola nepřijala účinná opatření ke zkvalitnění vzdělávání, doporučení z předchozí inspekční činnosti provedené v červnu 2016, tj. využívat různorodé formy a metody práce pro rozvoj individualizace výuky, bylo v průběhu výuky realizováno jen ojedinele.
- Od inspekční činnosti v roce 2016 došlo k obměně členů školního poradenského pracoviště. Došlo k jeho personálnímu posílení a rozdělení kompetencí jednotlivých členů týmu.

Silné stránky

- Vstřícný přístup vychovatelek k žákům ve školní družině měl příznivý vliv na průběh zájmového vzdělávání.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Kontrola průběhu a výsledků vzdělávání ze strany vedení školy není systematická, chybějící zpětná vazba pedagogům o kvalitě využívaných metod a forem vzdělávání se negativně odráží v organizaci i metodickém vedení hodin.
- Chybí systematické vedení pedagogů v oblasti práce s klimatem ve třídním kolektivu, škole se nedaří eliminovat nevhodné chování žáků.
- Dohled nad žáky je ve škole organizován neefektivně, neplní svoji funkci a vytváří se tak prostor pro nevhodné chování žáků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Učitelům poskytovat metodickou podporu pro zavedení širší škály vyučovacích metod s ohledem na vzdělávací potřeby žáků.
- Rozdělit kompetence mezi jednotlivé členy týmu školního poradenského pracoviště a ostatní pracovníky školy tak, aby při řešení rizikových situací nedocházelo k zanedbání problému.
- Důsledně kontrolovat vykonávání dohledu nad žáky, konfliktní situace mezi žáky řešit bezodkladně.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 15 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Karlovarský inspektorát, Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.k@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení
2. Školní matrika
3. Záznamy z pedagogických rad ve školním roce 2017/2018 a 2018/2019 k datu inspekční činnosti
4. Školní řád, platnost od 1. 9. 2018
5. Minimální preventivní program, školní rok 2018/2019
6. Hodnocení Minimálního preventivního programu školy, školní rok 2017/2018
7. Školní program proti šikanování, příloha Minimálního preventivního programu
8. Směrnice o poskytování poradenských služeb
9. Postupy při zjištění rizikového chování
10. Náplň práce školního metodika prevence
11. Náplň práce výchovného poradce
12. Plán výchovného poradenství, školní rok 2018/2019
13. Přehled dohledů na chodbě o přestávkách, školní rok 2018/2019
14. Vnitřní řád školní družiny, platnost od 1. 9. 2017
15. Zápis z jednání s ředitelkou školy z 19. 10.

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Karlovarský inspektorát, Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.k@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele/ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Olga Ševčíková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Olga Ševčíková v. r.

Mgr. Jitka Kacálková, školní inspektorka

Jitka Kacálková v. r.

Mgr. Marie Vrátníková, školní inspektorka

Marie Vrátníková v. r.

Bc. Věra Weberová, kontrolní pracovnice

Věra Weberová v. r.

V Karlových Varech 10. 11. 2018

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Lenka Stehlíková, ředitelka školy

Lenka Stehlíková v. r.

Ve Velké Hleďsebi 20. 11. 2018